

ТОЛКАЧОВ Ілля Зиновійович (06. 08. 1944, Київ — 30. 09. 2007, там само) — монументаліст, живописець, графік. Син [Зиновія](#), брат [Анелі](#), батько [Олени Толкачових](#), чоловік [Н. Болдиревої](#). Член НСХУ (1982), творчого об'єднання київських художників-монументалістів «Погляд» (1990). Закінчив Київську художню середню школу імені Т. Шевченка (1962; викл. [М. Родін](#), [В. Кравченко](#), [Ю. Ятченко](#)), живописний факультет (викл. [В. Костецький](#), [І. Штільман](#), [В. Забашта](#)) та майстерню монументального живопису (кер. [Т. Яблонська](#)) Київського художнього інституту (1971). Відтоді до 2003 працював художником-монументалістом на Київському творчо-виробничому комбінаті НСХУ. Автор мозаїк — «Хоровод» на фасаді Будинку культури с. Коженики (Київська обл., 1975), «Фенікс» на фасаді торгового центру «Дружба» в Чернігові (1982), «Мотиви пошти» у будівлі Лівобережного поштамту в Києві (1999); розписів — «Дружба народів» для Української сільськогосподарської виставки (1978), «Від штурму Зимового до штурму космосу» в актовій залі Київської загальноосвітньої школи № 220 (1979—80), «Ігри в Стародавній Олімпії» (1980), поліптих «Києву — 1500» («Жнива», «Святитель») у харчовому комбінаті № 909 заводу імені Артема (Київ; обидва — 1980—81); вітражів — триптих «Асклепій, Гігієна, Панацея» в Національному

музеї медицини України (Київ, 1982), «За мотивами поезії Лесі Українки» в Палаці культури Новоград-Волинського (Житомирська обл., 1986), «Кібернетика» в Інституті кібернетики АН УРСР (1990); енкаустика «Аристотель, Песталоцці, Оцен, Ушинський, Шевченко» в Педагогічному музеї України (1986; обидва — Київ). Графічні й живописні роботи писав широко, яскраво, декоративно, умовно. Навіть простий мотив вражав нестримною енергією, буянням фарб, прихованим глибинним підтекстом. Учасник всеукраїнських, всесоюзних, закордонних (Белград, 1988; Варшава, Берлін, обидва — 1989; Антверпен, Бельгія, 1992) мистецьких виставок від 1976. Персональні — у Києві (1998—99, посмертні — 2008—09). Деякі твори Т. зберігають у фондах Міністерства культури та інформаційної політики України, Дирекції виставок НСХУ (обидва — Київ), Донецькому художньому музеї, Ізмаїльському історико-краєзнавчому музеї Придніпров'я (Одеська обл.).

Основні твори

«Accelerando» (1967), «Біля озера», «Жінка» (обидва — 1972), «Токтогульська ГЕС», «Базар в Уч-Кургані», «Весна в Кара-Кулі», «Спека», «Киргиз», «Наташа», «Ранок в долині» (усі — 1976), «Будівництво нового будинку в Києві», «Канатоходець», «Етюдник» (усі — 1977), «Двоє», «Купе», «Фото на пам'ять», «Нова техніка лісорубів» (усі — 1978), триптих «Сестри» («Рожава», «Прип'ять», «Брагінка») та «Матері» (обидва — 1989), «Гладіолуси на чорному тлі» (1998), поліптих «Іллін день» (1998—2002), «Гладіолуси на білому тлі» (2000); серії — «Лікарня» (1967), «Будівельний батальйон» (1973), «Спортивна траса» (1979), «Калічі» (1991—93), «Спогади про інститут» (1995).

Рекомендована література

1. Підгора В. Дати творчої біографії // Вітчизна. 1983. № 10
2. N. Velihotska. What really matters to an artist // News from Ukraine. 1991. № 43
3. Ревенко А. Ілля Толкачов // Купола. 2008. Вип. 5.

[Н. І. Велігоцька](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Толкачов Ілля Зиновійович / Н. І. Велігоцька // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-894019>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).